

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - Ursulinen te MECHELEN

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	11643
Instelling	Vrije Basisschool - Ursulinen
Directeur	Wim VAN DESSEL
Adres	Hoogstraat 35 - 2800 MECHELEN
Telefoon	015-28.84.41
Fax	015-42.15.73
E-mail	basisschool@ursulinenmechelen.be
Website	www.basisschoolursulinen.be
Bestuur van de instelling	VZW Verenigde Scholen Ursulinen Mechelen en Hagelstein
Adres	Hoogstraat 35 - 2800 MECHELEN
Scholengemeenschap	Samba
Adres	Berlaarbaan 229 - 2860 SINT-KATELIJNE-WAVER
CLB	Vrij CLB Het Kompas
Adres	Vijfhoek 1_A - 2800 MECHELEN
Dagen van het doorlichtingsbezoek	25-11-2013, 26-11-2013, 27-11-2013, 28-11-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	28-11-2013
Datum bespreking verslag met de instelling	19-12-2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Guido Aerts
Teamleden	Kurt Maenhout
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie.....	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie en wiskundige initiatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	10
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	13
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	16
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	16
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	16
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	18
4.1 Evaluatiepraktijk	18
4.2 Loopbaanbegeleiding	19
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	21
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	23
6.1 Wat doet de school goed?.....	23
6.2 Wat kan de school verbeteren?	23
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	24
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	25
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING	25

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken

(zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De gesubsidieerde vrije basisschool 'Ursulinen' ligt in de historisch oudste kern van de centrumstad Mechelen. De samenstelling van de leerlingenpopulatie is een afspiegeling van de ruime omgeving van de school en wordt gekenmerkt door een grote diversiteit. De basisschool ligt in een gemeenschappelijke campus met een secundaire school die een aanbod heeft van veel onderwijsvormen. Vooral op gebied van communicatie, financieel beleid, infrastructuur (inclusief het beleid voor woonbaarheid, veiligheid en hygiëne) en de begeleiding van de loopbaan van de leerlingen, is er een sterke samenwerking. Op dit ogenblik bereiden de scholen in onderling overleg een verregaande verbouwing van de campus voor. De onderwijsinspectie onderzocht in de kleuterafdeling de leergebieden wereldoriëntatie en wiskundige initiatie en in de lagere afdeling de leergebieden wereldoriëntatie en Nederlands. Het inspectieteam ging tevens na met welke kwaliteit de school de processen loopbaanbegeleiding en evaluatiepraktijk uitvoert en bewaakt.

De school evolueert met twee snelheden. In de kleuterafdeling wordt het onderwijs meer doelgericht. De onderwijsbegeleiding ondersteunt bij dit vernieuwingsproces. Het thematisch onderwijs is rijk, origineel, gericht op actief leren, levensecht en vrij goed opgebouwd over de leeftijdsgroepen heen. Dit is het best te merken in het leergebied wereldoriëntatie. Het onderwijs in wiskundige initiatie toont deze zaken ook, maar de kleuteronderwijzers kunnen de frequentie van het aanbod moeilijk aantonen. Voor dit leergebied gebruiken de kleuteronderwijzers het leerplan beduidend minder. Gezien de kleuteronderwijzers voldoende inspanningen leveren om de ontwikkelingsdoelen te bereiken, krijgen beide onderzochte leergebieden een gunstige evaluatie. In vergelijking met de kleuterafdeling duurt het in de lagere afdeling soms lang voor dit team tot besluiten komt die voor iedereen duidelijk zijn. Daardoor is het moeilijk om verbeteringen aan de onderwijspraktijk in te voeren. Het leergebied Nederlands voldoet omdat het aanbod evenwichtig en samenhangend is. Het leidt tot voldoende resultaten. De recente invoering van een genormeerde toets begrijpend lezen toont aan dat de school de opvolging van de vorderingen van de leerlingen ernstig neemt. De evaluatie van de productieve vaardigheden spreken en creatief schrijven en het gebruik van domeinspecifieke strategieën zijn werkpunten. Het leergebied wereldoriëntatie kreeg ondanks het lopende maar haperende verbeterproces de beoordeling 'voldoet niet'. Toch is het onderwijs voor dit leergebied gericht op actief leren. Het vertoont ruim voldoende werkelijkheidsgerichtheid. Het is vooral op gebied van de doelenbewaking, de samenhang over de domeinen heen en de evaluatie dat er nog veel werk is. De onderwijsinspectie meent dat op basis van wat reeds gerealiseerd is, de context van de verbouwingen die heel wat last leggen op de schouders van het intern leiderschap en de veranderingsbereidheid van het lagere schoolteam het 'voldoet niet' voor dit leergebied geen negatieve gevolgen heeft voor het advies. Ze rekent er op dat het team mits de nodige gerichte druk en aandacht voor visieontwikkeling de nodige verbeteringen zal aanpakken en het tekort zelfstandig kan wegwerken. De school ontwikkelt stilaan een evaluatiepraktijk die niet alleen kennis beoordeelt. De kleuterleraren gaan vooral met observaties na of de kleuters vorderen ten opzichte van de vooropgestelde doelen. De registratie van observatiegegevens kan nog verder verfijnd worden. Met uitzondering voor lichamelijke opvoeding, verkeersopvoeding en de sociale vaardigheden gebruikt de lagere afdeling vooral schriftelijke toetsen als evaluatiemiddel. Met de evaluatie van spreken en creatief schrijven en de muzische vaardigheden heeft het lagereschoolteam het nog moeilijk. De manier waarop gezocht wordt naar de oorzaak van fouten wordt door de onderwijzers sterk verschillend aangepakt. De school maakte geen afspraken over het gebruik van foutenanalyses. Dat veroorzaakt ongelijkheid in het aantal keer dat fouten worden bekeken en in de diepgang. Hierdoor komt een doelgerichte remediëring in het gedrang. De school levert heel wat inspanningen om de schoolloopbaan van de kinderen te stroomlijnen. De overgang tussen kleuter- en lagere afdeling gaat vooral uit van kindgerichte activiteiten. De afstemming van de zelfstandige werkvormen waarmee de kleuters sterk vertrouwd zijn, is nog een werkpunt. De voorbereiding van de overgang naar de secundaire school is een voorbeeld van goede praktijk.

De school bouwt met haar beleid 'socio-economische status' (SES) voort op de realisaties van het gelijkekansenbeleid (GOK). De werking is vooral gericht op de zorg voor de leerlingen. Tevens heeft de school een aantal procedures verbeterd, onder meer door invoering van een digitaal zorgsysteem. De doelgerichte aanpak op lerarenniveau is echter losgelaten, waardoor de leerlingenbegeleiding grotendeels vraaggestuurd is. Het talenbeleid van de school richt zich terecht op de verhoging van de vaardigheid van de schooltaal Nederlands. Zowel in de kleuterafdeling als bij de anderstalige nieuwkomers kan de aandacht voor functioneel taalgebruik nog meer systematisch aangepakt worden.

Het inspectieteam waardeert de inspanningen van de school om kwaliteitsvol onderwijs te organiseren. Ze gaat ervan uit dat de school vanuit dit verslag zelfstandig en zelfkritisch de verbeterpunten kan aanpakken, en besluit daarom tot een gunstig advies voor beide afdelingen.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

wiskundige initiatie
wereldoriëntatie

Lager onderwijs - Leergebieden

Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Loopbaanbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Het kleuteronderwijs streeft de ontwikkelingsdoelen voor wereldoriëntatie na. Het thematisch aanbod wordt gekenmerkt door een groeiende doelgerichtheid. Het aanbod is evenwichtig, levensecht en degelijk geïntegreerd. De evaluatiepraktijk sluit al vrij goed aan bij de vooropgestelde dominante doelen. Het kleuterteam groeit in haar visie en professionaliteit mede door de ondersteuning van de onderwijsbegeleiding.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

Het kleuteronderwijs streeft de ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie na. De kleuteronderwijzers integreren het leergebied wiskundige initiatie in de themawerking, vooral door het organiseren van wiskundige activiteiten. Het wiskundeonderwijs is doelgericht. De kleuters krijgen voldoende kansen tot wiskundig handelen, denken en verwoorden.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie en wiskundige initiatie

Curriculum	De kleuteronderwijzers brengen de leerinhouden onder in kalender- en
Onderwijsaanbod	kindgerichte thema's. Een originele invalshoek kenmerkt vele thema's. Om zowel
<i>Referentiekader</i>	de volledigheid als de samenhang te bewaken, hanteren de kleuteronderwijzers
<i>Planning</i>	het koepeligen referentiekader. De leergebieden komen op een evenwichtige
<i>Evenwichtig en volledig</i>	manier aan bod in de thema's. Bovendien waken de kleuteronderwijzers over de
<i>Samenhang</i>	horizontale samenhang. Door materialen in de klas te brengen en daarmee
<i>Brede harmonische vorming</i>	activiteiten op te zetten, door leeruitstappen te organiseren en door inhouden te
<i>Actief leren</i>	visualiseren zorgen de kleuteronderwijzers voor een degelijk
	werkelijkheidsgericht onderwijs.
	Per thema stellen de kleuteronderwijzers enkele dominante doelen uit het
	koepeligen referentiekader voorop, die in de activiteiten duidelijk tot uiting
	komen. Een aantal kleuteronderwijzers brengt de noden en / of de belangstelling
	van de kleuters vooraf in kaart.
	Meer sporadisch dan systematisch gebruiken de kleuteronderwijzers de
	leerplandoelen als uitgangspunt. Verscheidene kleuteronderwijzers noteren ze
	wel als verantwoording. In hun dagvoorbereiding schrijven de
	kleuteronderwijzers concreet-operationele doelen in relatie tot de prioritaire
	doelen. Op basis van een weekschema brengen de kleuteronderwijzers structuur
	in het thema.
	Voor de ontwikkeling van wiskundetaal baseren de kleuteronderwijzers zich op
	een gegradeerde begrippenlijst met schooltaal. Soms krijgen begrippen uit deze
	lijst een plaats in de voorbereidende webschema's. Toch worden ze weinig
	expliciet nagestreefd met verschillende thema-activiteiten. Hierdoor missen de
	kleuteronderwijzers de kans om doelbewust te werken aan
	woordenschatonderwijs, passend binnen een concrete visie op het
	taalverwervingsproces van jonge kinderen. Bovendien maken de
	kleuteronderwijzers geen onderscheid tussen schooltaal en instructietaal en

tussen actieve en passieve woordenschat.

Specifiek voor wiskundige initiatie organiseren de kleuteronderwijzers zinvolle activiteiten. De didactische frequentie waarmee de kleuteronderwijzers deze activiteiten plannen verschilt van groep tot groep. Wiskundige initiatie komt, weliswaar afhankelijk van kleuteronderwijzer tot kleuteronderwijzer, minder duidelijk tot uiting in de inrichting van de hoeken. De hoekenverrijking richt zich vooralsnog op de aanpassing aan het thema. De recent opgestarte hoekenfiches dragen enigszins bij tot het meer doelgericht maken van de hoeken en verstevigen bovendien de verticale samenhang.

De thematische aanpak, de stimulerende onderwijsstijl van de meeste kleuteronderwijzers en de organisatie van zinvolle activiteiten dragen bij tot een positief zelfbeeld, motivatie en initiatief van de kleuters. De kleuters krijgen daarbij ruimschoots kansen tot leren door handelen, denken en verwoorden. Dit laatste aspect komt vooral tot uiting tijdens het meespelen van de kleuteronderwijzers.

De kleuteronderwijzers maakten goede afspraken over de verticale samenhang van kalenders, pictogrammen en keuzesystemen. Deze groeien duidelijk in complexiteit en abstractiegraad. Toch zijn sommige kalenders nog functioneler uit te werken. Vooral bij de oudere kleuters verloopt het leren kiezen gestructureerd, zodat het vlinderen voorkomen wordt.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Klasmanagement
Onderwijsstijl

De onderwijstijd wordt meestal goed aangewend. Wekelijks organiseert een zorgleraar een lesuur taalverrijking met de volledige klasgroep. De indeling van de onderwijstijd wijst op een niet volledig geïntegreerde aanpak. De vrijgekomen tijd gebruiken de kleuteronderwijzers voor overleg.

Zowel de voorbereiding als de uitwerking in de klas duiden op een duidelijke gestructureerde aanpak naar de kleuters toe. De dagopbouw is logisch, deels gebaseerd op vaste rituelen en weerkerende activiteiten, waarvoor fiches zijn opgesteld. De klasinrichting is meestal overdacht. De kleuteronderwijzers voorzien voldoende afwisseling in werk- en groeperingsvormen.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

De kleuterschool beschikt in het algemeen over voldoende ontwikkelingsmaterialen. De vroeger opgemaakte inventaris is aan actualisatie toe en is niet beschikbaar voor de kleuteronderwijzers. Daardoor brengen ze soms materialen mee van thuis die eigenlijk standaard ter beschikking moeten zijn.

In functie van het zelfstandig leren gebruiken de kleuteronderwijzers een aantal aangekochte of zelfgemaakte materialen. Het gebruik van stappenplannen is vooral bij de oudere kleuters goed ingeburgerd. Buiten de puzzels zijn er echter weinig speelleermaterialen gegradeerd, wat differentiatie op dat vlak beperkt. De kleuteronderwijzers gebruiken ook een aantal zelfgemaakte materialen waarmee de kleuters op schematisch niveau kunnen handelen.

Materieel beheer
Infrastructuur

De klassen zijn voldoende groot, helder en overzichtelijk. De oudste kleuters zijn tijdelijk ondergebracht in voormalige klassen van de lagere afdeling. De aanwezige treden beperken enigszins een vlotte doorloop.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De kleuteronderwijzers koppelen de evaluatie aan de vooropgestelde dominante doelen. Vooral door observaties van een verscheidenheid aan vaardigheden gaan ze de vorderingen van de kleuters na. De registratie op basis van de hoofdoelen van het koepeleigen referentiekader mist nog verfijning, waardoor het niet steeds duidelijk is waar elke individuele kleuter staat. Het kleuterteam onderzoekt het gebruik van een digitaal registratiesysteem, dat zowel meer verfijning toelaat als de mogelijkheid biedt om de relatie met de leerplandoelen te verduidelijken. Het is de bedoeling dit digitaal systeem te integreren in het

bestaande digitaal zorgsysteem.

Het kleuterteam stapte recent af van een toetsstelsel van Nederlandse origine. In de tweede kleuterklas neemt ze nu een passieve woordenschattoets af en in de derde kleuterklas de veelgebruikte schoolrijpheidstoetsen.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De kleuteronderwijzers differentiëren vooral in de uitvoeringsgraad, door bijkomende hulp te bieden, door keuze mogelijk te maken en door te hergroeperen eventueel met ondersteuning van de zorgleraren. De differentiatie in materialen blijft grotendeels beperkt tot de puzzels. Waar stappenplannen gebruikt worden, voorzien de kleuteronderwijzers daarin soms differentiatie. Het is niet de gewoonte om de differentiatie te noteren in de planning. De inzet van de zorgleraren is op voorhand afgesproken. De leraren maken daarvoor een fiche op. De hulpverlening is nog grotendeels vraaggestuurd en kleutergericht. Er zijn op schoolniveau nog weinig afspraken om de zorgleraren in te zetten bij vernieuwingen en als ondersteuning en professionalisering van de klasleraren. Uit het digitaal zorgsysteem blijkt dat ondanks een vrij algemene registratie de beeldvorming als voorbereiding op het multidisciplinair overleg behoorlijk is. De kleuteronderwijzers noteren in het digitaal zorgsysteem zowel de sterke als de zwakke kanten van de kleuters. De hulpverlening aan uitvallende kleuters is gebaseerd op een zorgplan. Volgens de kleuteronderwijzers is de hulpverlening een gezamenlijke verantwoordelijkheid van klasleraar en zorgleraren.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Interne expertise
Nascholingen

Met ondersteuning van de onderwijsbegeleiding heeft het kleuterteam de laatste jaren heel wat vooruitgang geboekt in haar deskundigheid. De openheid voor verbeteringen kenmerkt het kleuterteam. De kwaliteitsverbetering wordt stap voor stap aangepakt. Al heel snel zijn nieuwe inzichten terug te vinden in de klaspraktijk.

Besluitvorming
Visieontwikkeling

Binnen het kleuterteam groeit duidelijk een gelijkgerichte visie. De grote gezamenlijke doelgerichtheid zorgt ervoor dat de besluitvorming haast als vanzelf plaatsvindt. Het intern leiderschap faciliteert en ondersteunt de verbeteringen.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied Nederlands. Ze gebruikt consequent het onderwijsleerpakket en maakt daarbij goed gebruik van de differentiatiemogelijkheden. Er gaat veel aandacht naar leesbevordering en begrijpend lezen. Het onderwijsaanbod is voldoende evenwichtig. De school volgt vooral de technische taalvaardigheden van de leerlingen op. De uitbreiding van het leerlingvolgsysteem met toetsen voor begrijpend lezen toont aan dat de school ook aandacht wil besteden aan de hogere taalvaardigheden.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De onderwijzers van de lagere afdeling baseren zich voor de planning van het onderwijsleeraanbod grotendeels op een onderwijsleerpakket. Bij de keuze ervan werd onder meer rekening gehouden met de nood aan structuur in het spellingsonderwijs en met de interculturele mogelijkheden van de leesteksten zodat de herkenbaarheid voor de leerlingen vanuit de eigen leefwereld groter is. De spellingsstrategieën zijn evenwel niet overal duidelijk gestructureerd aan de klaswand. In het eerste leerjaar gebruiken de onderwijzers een ander onderwijsleerpakket dat de nadruk legt op het aanvankelijk lezen. De onderwijzers van de eerste graad sturen het aanbod bij om beide onderwijsleerpakketten beter op elkaar te laten aansluiten. De onderwijzers vertrouwen op de planning van het onderwijsleerpakket om de leerplandoelen te realiseren. Daarenboven zetten ze sterk in op de leesbevordering.

De lagere afdeling beschikt over een aantal outputgegevens. De vorderingen voor technisch lezen en spelling worden opgevolgd met genormeerde instrumenten. Om een beter beeld te krijgen over de hogere leesvaardigheden startte de school recent met de afname van genormeerde toetsen voor begrijpend lezen.

De school legde de resultaten van de twee voorbije schooljaren voor van gestandaardiseerde eindtoetsen van het zesde leerjaar. Deze toetsen voor spelling, begrijpend lezen, luisteren en taalbeschouwing worden georganiseerd door de onderwijskoepel. De resultaten daarvan zijn, rekening houdend met de leerlingenkenmerken, normaal. Verder beschikt de school over vorderingstoetsen voor technisch lezen en vergelijkende toetsen voor spelling. De resultaten daarvan werden nog niet systematisch op een hoger niveau gebracht en geanalyseerd.

Onder meer door de thematische indeling van de inhoud van het onderwijsleerpakket, en door de inspanningen van de onderwijzers om vooral themawoordschat te visualiseren, is het aanbod voldoende werkelijkheidsgericht en vertoont het samenhang binnen het leergebied. Enkele onderwijzers besteden enige aandacht aan samenhang over de leergebieden heen, zoals met muzische vorming en / of wereldoriëntatie.

De onderwijzers hanteren op basis van het onderwijsleerpakket een aantal algemene, aan elkaar verwante strategieën voor spreken, luisteren en schrijven. Deze strategieën werken in beperkte mate ondersteunend. Er is weinig samenhang tussen het gebruik van deze strategieën en de beoordeling van de productieve taalvaardigheden. De schrijfstrategie die de school hanteert, is beknopter dan die voorgesteld wordt in het leerplan. De eindklassers nemen jaarlijks deel aan een wedstrijd creatief schrijven. Een echt stappenplan voor spreken naast de algemene aandachtspunten, is nog een individueel initiatief. De onderwijzers maken voor het leergebied weinig gebruik van ICT om te differentiëren. Dat heeft niet alleen te maken met het beperkt aantal computers die in de klas beschikbaar zijn, maar ook met de lage frequentie van de zelfstandige werkvormen waarbinnen gedifferentieerd 'taal leren en oefenen met ondersteuning van ICT' mogelijk is. Ook het 'talig communiceren met ondersteuning van ICT' gebeurt veeleer sporadisch.

Op schoolniveau gaat veel aandacht naar leesbevordering. De school neemt deel aan verscheidene door de overheid georganiseerde acties. Driewekelijks bezoeken de leerlingen de nabijgelegen jeugdbibliotheek. Onder meer met leeskaarten stimuleert de school het lezen thuis. In heel wat klassen staat vertellen en voorlezen geregeld op de agenda. De onderwijzers zetten de aandacht voor leesbeleving niet uitgebreid verder door bijvoorbeeld de organisatie van communicatieve leesvormen, tenzij het door het onderwijsleerpakket is voorzien.

De onderwijzers werken vrij doelgericht aan de ontwikkeling van het begrijpend lezen. Vooral in de hogere leerjaren besteden de onderwijzers expliciet aandacht aan studerend en toegepast lezen.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Klasmanagement
Onderwijstijd

De onderwijzers wendde de onderwijstijd voorzien zoals de koepel, goed aan. Bijna alle onderwijzers gebruiken het standaard Nederlands als communicatietaal. De onderwijzers stellen meestal open vragen. Opvallend is toch het pedagogisch echo van de onderwijzers dat in heel wat klassen een interactieve instructie hindert.

Tijdens enkele bijgewoonde lessen was de instructie te lang, vooral voor de leerlingen met een grotere taalvaardigheid. De onderwijzers maakten op dat ogenblik geen gebruik van gedifferentieerde instructie om deze leerlingen sneller individueel aan de slag te laten gaan.

Materieel beheer Uitrusting
Leermiddelen

De lagere afdeling beschikt over de nodige leermiddelen om het taalonderwijs te organiseren. Er zijn nogal wat bijkomende materialen aangeschaft om te kunnen differentiëren. In de klassen waar daarvoor voldoende ruimte is, richten de onderwijzers een leeshoek in naast de klasbibliotheek. Niet in alle klassen zijn deze bibliotheken uitnodigend ingericht. De klasbibliotheeken van de eerste graad zijn voor de gewone leesboeken ingedeeld op AVI-niveau. Alle klasbibliotheeken bevatten tevens informatieve boeken.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De onderwijzers evalueren vooral wat meetbaar is met punten. Weinig onderwijzers bepalen vooraf de criteria waaraan de resultaten moeten voldoen. Er zijn maar enkele summier aanzetten tot het gebruik van alternatieve evaluatie en zelfevaluatie.

De onderwijzers gebruiken naast de toetsen van het leerlingvolgsysteem vooral de toetsen van het onderwijsleerpakket. Enkele onderwijzers pogen om met beknopte zelfontworpen instrumenten de evaluatie van de productieve taalvaardigheden in kaart te brengen. De relatie met de vooropgestelde doelen en gespreksconventies blijft echter wazig. Voor de evaluatie van het luisteren valt op dat sommige toetsen niet uitgaan van een specifieke luistersituatie, waardoor de resultaten beïnvloed kunnen worden door de kennis van de wereld van de leerlingen.

Over het maken van foutenanalyses zijn er geen afspraken. Heel wat onderwijzers maken notities over fouten zonder dat daarvoor een systeem wordt gebruikt. De kwaliteit van de analyses is zeer verscheiden maar grotendeels oppervlakkig, wat zowel de communicatie over als de doelgerichtheid van de remediëring hypothekeert.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk
Interne en externe
communicatie
Evenwichtig en volledig

De lagere afdeling werkt met een doelenrapport. De onderwijzers noteren meestal concrete doelen voor Nederlands op het rapport, vergezeld van een score en het klasgemiddelde. Het is de vraag of de vergelijking tussen score en klasgemiddelde iets duidelijk maakt over het al dan niet bereiken van de doelstellingen. De onderwijzers geven slecht sporadisch met een code, maar bijna nooit met een beschrijvende zin, bijkomende persoonlijke feedback op niveau van de doelen.

Bij de jongere leerlingen maken de reproductieve vaardigheden de hoofdmoot uit van de gerapporteerde items. Bij de oudere leerlingen rapporteren de onderwijzers meer en meer productieve vaardigheden, als zijn deze nog in de minderheid. Begrijpend lezen komt voldoende aan bod.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De onderwijzers maken goed gebruik van de differentiatiemogelijkheden zoals voorzien in het onderwijsleerpakket. In het technisch lezen differentiëren de onderwijzers van de onderbouw door de organisatie van niveaulezen met ondersteuning van (groot)ouders en zorgleraren. Het tutorlezen tussen de jongste en oudste leerlingen van de lagere afdeling heeft ook een sterke sociaal-emotionele component.

De beeldvorming over de taalontwikkeling is vooral gericht op de technische vaardigheden. De keuze van de school om ook het begrijpend lezen systematisch op te volgen en te integreren in het leerlingvolgsysteem, getuigt van een ruimere aandacht. Gezien de evaluatiepraktijk voor de productieve vaardigheden nog in de kinderschoenen staat, is hierover in de beeldvorming weinig terug te vinden.

Voor de remediëring doen de klasleraren veelvuldig beroep op de zorgleraren. De hulpverlening richt zich vooral op het lees- en spellingsonderwijs. Ze gebeurt zowel door groepsplitsing als door klasinterne ondersteuning. De remediëring wordt grotendeels uitgevoerd door de zorgleraren waardoor het gevaar van zorgverschuiving niet denkbeeldig is. Rolwisseling tussen klasleraar en zorgleraar komt veeleer weinig voor. Door de lage frequentie van de zelfstandige werkvormen zijn de klasleraren zelden handenvrij om zonder zorgondersteuning remediërende maatregelen te kunnen nemen. Het is vooral voor de anderstalige nieuwkomers dat de verantwoordelijke onderwijzers soms pré-teaching organiseren.

Sinds vorig schooljaar beschikt de school over een beleidsplan voor het nemen van stimulerende, compenserende, remediërende en dispenserende maatregelen (STICORDI). Voor het leergebied Nederlands wil men daarmee een antwoord bieden op leerproblemen als dysorthografie en dyslexie. Voor de laatste stoornis beschikt de school over compenserende software.

De school staat open voor de opvang van anderstalige nieuwkomers en voorziet een taalbad zoals de regelgeving het voorziet. Voor eerstejaars anderstalige nieuwkomers richt de werking zich vooral op de ontwikkeling van een basiswoordenschat.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Interne expertise
Nascholingen

Vrij weinig klasleraren volgen, in tegenstelling tot de kleuterafdeling, nascholing over het leergebied Nederlands. De nieuwe onderwijzers 'anderstalige nieuwkomers' volgen een nascholingstraject opgezet door het lokaal overlegplatform.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt onvoldoende de eindtermen voor wereldoriëntatie. Het onderwijsaanbod vertoont alsnog onvoldoende verticale samenhang op niveau van de doelen. De leerplanbewaking bevindt zich in een aanvangsfase. Het principe van de multiperspectiviteit komt te weinig systematisch tot uiting. Sommige domeinen worden in een aantal leerjaren nog ondergewaardeerd. De evaluatiepraktijk is eenzijdig en veeleer beperkt tot geïsoleerde kennis.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De school hanteert een open onderwijsleerpakket als ruggengraat voor de planning van het onderwijsaanbod. De keuze voor een open systeem geeft de onderwijzers de vrijheid om eigen inhouden vanuit de leefwereld van de leerling in te schuiven. De onderwijzers gebruiken een verscheidenheid aan bijkomende bronnen, waaronder kindertijdschriften, om de inhouden aan te bieden. De beleidsondersteuner neemt initiatief om de inhoudelijke verticale samenhang te bewaken, wat gezien het jaarlijks wisselend aanbod een permanente opdracht wordt. Het team heeft de afspraak gemaakt de thema-inhouden op te lijsten tegenover de subrubrieken van het leerplan. Een aantal onderwijzers bewaakt ook het aanbod van de gebruikte lesfiches ten opzichte van de graadeigen leerplandoelen. In een aantal leerjaren is de planning nog volop in ontwikkeling. In de eerste en tweede graad zijn de afspraken over afstemming van de leerinhouden en de frequentie en verdeling van de leerplandoelen een blijvende uitdaging. De specifieke organisatie van wereldoriëntatie in de derde graad geeft de onderwijzers de kans het domein waarvoor ze bevoegd zijn, grondig uit te werken.

De meeste onderwijzers kennen theoretisch de krachtlijnen van het leerplan, maar op schoolniveau is nog geen overleg geweest hoe deze geconcretiseerd kunnen worden. Dat is onder meer duidelijk te merken in de evaluatiepraktijk en het gebruik van tijds- en ruimtekaders. Deze laatste vertonen geen graduele opbouw over de leerjaren heen. Bovendien worden deze kaders nauwelijks functioneel aangewend. Zo wordt het moeilijk voor leerlingen om zich een mentaal beeld te vormen van tijd en ruimte.

Het principe van de multiperspectiviteit komt weinig systematisch uit de verf. In de eerste en tweede graad komen vooral jaarkringgebonden thema's aan bod met inbreng vanuit een beperkt aantal domeinen. De domeinen techniek en maatschappij komen er vrij weinig aan bod. De onderwijzers benaderen het domein maatschappij vooral vanuit officiële feestdagen maar weinig vanuit het leven van de leerlingen zelf. Ze plannen het domein techniek veeleer als een apart geheel. Leerlingen krijgen zelden kansen om technisch te handelen en ervaringen op te doen met technische processen. Zelfstandige werkvormen met technische opdrachten komen weinig frequent aan bod. De school organiseert in een tweejaarlijkse cyclus afwisselend een schoolproject of openluchtclassen. Daarbij komt de multiperspectieve benadering meestal beter tot uiting.

In de derde graad hanteren de onderwijzers een taakverdeling voor de domeinen natuur, historische tijd, ruimte en techniek. De domeinen mens en maatschappij worden deels geïntegreerd in het aanbod van de vier genoemde domeinen, maar komen vooral uit de verf naar aanleiding van de verkiezingen, de voorbereidingen voor het opzetten van leerlingenraad en het sterk uitgewerkt project over de stad Mechelen. Het team van de derde graad mist echter nog heel wat kansen om de samenhang over de domeinen heen systematisch aan te pakken. Bijkomend overleg dringt zich op.

In samenwerking met de politie en stadsdiensten is het subdomein verkeer en mobiliteit op schoolniveau sterk uitgewerkt. Op verscheidene vlakken sensibiliseert de school leerlingen en ouders om zich veilig te gedragen in het verkeer. De jongere leerlingen ontwikkelen hun motorische fietsvaardigheid door bijkomende activiteiten op de speelplaats en leren deze ook toepassen in echte verkeerssituaties. Naast de leeruitstappen in de omgeving neemt de school deel aan de strapdag en organiseert ze voor oudere leerlingen praktisch stap- en fietsproeven in het verkeer. In de eerste en tweede graad hanteren de onderwijzers een onderwijsleerpakket waarmee ze theoretische verkeersinzichten aanbrengen en oefenen. Door het ontbreken van buurtspecifieke kaarten in het klasbeeld missen de onderwijzers de kans om het verband te leggen tussen de inrichting van de verkeersruimte, de theoretische inzichten en het meest veilige verkeersgedrag. Ook voert de school een actief gezondheidsbeleid. Het beleidsplan beschrijft de acties vanuit de aspecten hygiëne, gezondheid, voeding, sport en welzijn. Het laatste aspect is vooral uitgewerkt vanuit de acties rond sociale vaardigheden.

De onderwijzers leveren ernstige inspanningen om het onderwijs voldoende realistisch te maken. Ze organiseren daartoe leeruitstappen, brengen materialen in de klassen en nodigen experts uit. Geregeld bespreken de onderwijzers de actualiteit met de leerlingen. Verscheidene onderwijzers hebben naast prentenmateriaal op de prikborden ook een WO-hoekje ingericht. Tijdens de lessen kregen de leerlingen binnen goed gekozen en afwisselende werk- en groeperingsvormen de kansen om materialen te verkennen en bronnen te raadplegen. Het leren door handelen, denken en verwoorden krijgt voldoende kansen. Toch blijkt uit de bijgewoonde lessen en het leerlingenwerk dat het tot een synthese brengen van het geleerde, in functie van het leren leren, nog voor heel wat onderwijzers een werkpunt is.

<p>Curriculum Onderwijsorganisatie <i>Klasmanagement</i> <i>Onderwijstijd</i></p>	<p>De lessenroosters voorzien de onderwijstijd zoals geadviseerd wordt door de onderwijskoepel. Het klasmanagement is meestal goed. De klasopstelling is functioneel en aangepast aan de voorziene activiteiten.</p> <p>In de derde graad met zijn specifieke organisatie wordt al vrij veel leerjaardoorbrekend gewerkt. De onderwijzers voorzien de meeste inhouden in een tweejarencyclus.</p>
<p>Materieel beheer Uitrusting <i>Ontwikkelingsmaterialen</i> <i>Leermiddelen</i></p>	<p>De school kan niet aantonen dat ze over alle leermiddelen beschikt die nodig zijn om de leerplandoelen te bereiken. Er is in het verleden een inventaris opgemaakt maar die is aan actualisatie toe en is niet vlot bereikbaar voor de leraren. de klasbeelden tonen een zeer divers beeld voor wat betreft het kaartmateriaal – sommige leerjaren beschikken niet over het door het leerplan gevraagde kaartmateriaal. De onderwijzers gebruiken de in de bovenbouw geïnstalleerde digitale borden behoorlijk. Zelf hanteren de leerlingen weinig ICT binnen het leergebied. Een aantal klassikale opdrachten waarbij ICT noodzakelijk is, voeren de leerlingen uit in het computerlokaal.</p>
<p>Materieel beheer Infrastructuur</p>	<p>De infrastructuur laat niet toe dat de onderwijzers vlot parallelklasdoorbrekende of graadsactiviteiten organiseren. Enkel binnen de derde graad is dat makkelijker. Na de bouwwerken bieden zich nieuwe kansen aan om de infrastructuur op dat punt optimaler te gebruiken.</p>
<p>Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i></p>	<p>De onderwijzers van de lagere afdeling hebben het moeilijk om de evaluatievorm aan te passen aan de vooropgestelde doelen. De verkeersproeven zijn de belangrijkste alternatieve evaluatievorm voor het leergebied. Toch is het eigenaardig dat daarover met punten wordt gerapporteerd, terwijl een overzicht van de al dan niet verworven vaardigheden meer zegt. Andere praktijkopdrachten, zoals het nagaan van de oriëntatievaardigheden, het classificeren van levend materiaal, de observatie van technische handelingen... komen amper voor. Enkele onderwijzers ondernemen schuchtere pogingen om de evaluatie te verbreden, bijvoorbeeld het geleerde te laten onderbrengen in een mindmap, door de leerlingen zelf te laten evalueren wat ze bijgeleerd hebben... Deze initiatieven worden niet opgenomen in de rapportering. De onderwijzers evalueren het leergebied in de eerste en tweede graad vooral met schriftelijke toetsen over een afgewerkt thema. Veel aandacht gaat naar de reproductie van geïsoleerde kennis. Uitzonderlijk wordt gepeild naar inzichten. Heel wat toetsvragen zijn zo opgesteld dat de kans tot juist gissen groot is. Zelden bevatten de toetsen opdrachten tot schematiseren, aantonen van denkrelaties (oorzaak-gevolg, doel-middel...), ordening in de tijd, structuren en hiërarchieën... Ook de domeinspecifieke schriftelijke toetsen in de derde graad tonen dezelfde kenmerken.</p>
<p>Evaluatie Rapporteringspraktijk <i>Evenwichtig en volledig</i></p>	<p>De rapportering is sterk puntengericht ondanks de alternatieve mogelijkheden die het elektronisch doelenrapport biedt.</p>
<p>Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i></p>	<p>Er is amper een beeldvorming van de individuele vorderingen, gezien de beperkte kwaliteit van de evaluaties.</p>

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

De professionalisering rond het leergebied is in het verleden in beperkte mate planmatig aangepakt, ondanks de inspanningen van de beleidsondersteuner. De school heeft geen initiatieven genomen om het implementatieproces grondig te leiden en te ondersteunen. Er werd geen beroep gedaan op gespecialiseerde externe begeleiding, maar de school voorziet dit wel in een volgende fase. Door externe omstandigheden is het implementatietraject halverwege vorig schooljaar stilgevallen. Het team heeft niet uit zichzelf het implementatieproces op schoolniveau ondersteund.

De laatste jaren hebben heel wat onderwijzers nascholing gevolgd over thema's die aan wereldoriëntatie gerelateerd kunnen worden, vooral in verband met ICT-gebruik door zowel leerlingen als onderwijzers. Het geleerde is echter weinig verder verspreid. Van de expertise van een leraar die de cursus 'gangmaker techniek' heeft gevolgd, is op schoolniveau geen gebruik gemaakt.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze de situatie na op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Ze voert de nodige controles uit, werkt samen met externe diensten en neemt binnen de budgettaire mogelijkheden de nodige verbeterinitiatieven. De attitudes van de leraren vormen nog een aandachtspunt. Een aantal problemen zal weggewerkt zijn na uitvoering van de bouwprojecten binnen de DBFM-procedure en met de middelen ter beschikking gesteld door de taskforce Mechelen.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja

• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, is er dan een individueel werkplan voor de leerling? (BVR personeelsformatie)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, voorziet ze dan voor de leerkrachten nascholing taalvaardigheid en sociale integratie? (BVR personeelsformatie)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school groeit stilaan naar een bredere evaluatiepraktijk. De evaluatie en de rapportering van de sociale vaardigheden, waarbij ook de leerlingen van de lagere afdeling zichzelf kunnen evalueren, wijzen daar op. In de kleuterafdeling is de evaluatiepraktijk gericht op de brede ontwikkeling van de kleuters. In de lagere afdeling is er een onvolledige praktijk. De leraren evalueren en rapporteren er de motorische, de cognitieve en de sociale vaardigheden, maar de muzische kwaliteiten worden weinig persoonlijk geëvalueerd en tijdelijk niet gerapporteerd.

In de kleuterafdeling groeit de evaluatiepraktijk naar een doelgerichte aanpak, al is de registratie nog weinig verfijnd. In de lagere afdeling baseren de onderwijzers zich voor de cognitieve leergebieden vooral op schriftelijke toetsen. Voor Nederlands zijn die voor de reproductieve vaardigheden voldoende doelgericht, voor de evaluatie van de productieve vaardigheden heeft de lagere afdeling nog werk. Voor wereldoriëntatie ligt de nadruk nog grotendeels eenzijdig op de reproductie van feitenkennis, waardoor de evaluatie van hogere vaardigheden te weinig aandacht krijgt. De evaluatie van het leergebied muzische vorming staat nog in het begin van een ontwikkelingsproces. Het is met andere woorden de onderwijzers in het algemeen nog niet duidelijk hoe hogere en creatief-productieve vaardigheden met andere instrumenten dan schriftelijke toetsen geëvalueerd kunnen worden. Dat wordt ook weerspiegeld in de rapportering. Voor lichamelijke opvoeding evalueren de betrokken leraren een basisselectie van bewegingsvaardigheden op basis van het leerplan. Het zwemmen wordt geëvalueerd met scores gekoppeld aan kwaliteitscriteria en met brevetten.

Ondersteuning In de kleuterafdeling wordt de evaluatiepraktijk ondersteund vanuit de vernieuwingsinitiatieven op basis van het koepeleigen referentiekader. In de lagere afdeling wordt, met uitzondering van de evaluatie van de sociale vaardigheden, maar in beperkte mate nagedacht over de kwaliteit van de evaluatie- en rapporteringspraktijk. Zo zijn er geen afspraken gemaakt over het gebruik van foutenanalyses en is het leergebied muzische vorming verdwenen uit de rapportering. Dat laatste wordt wel enigszins gecompenseerd door de rijkere uitstalling van beeldend werk in de klassen en schoolgangen, maar leerlingen met grotere muzische talenten krijgen daarover geen schriftelijk waardering.

Doeltreffendheid In de kleuterafdeling zijn de evaluatiegegevens grotendeels gebaseerd op observaties. Met het gebruik van genormeerde toetsen geeft de school aan om ook met cijfergegevens de taal- en cognitieve ontwikkeling te willen nagaan. De lagere afdeling heeft het moeilijk om los te komen van schriftelijke toetsen. Uitzondering daarop vormt de evaluatie en rapportering van sociale vaardigheden. De lagere afdeling staat wel enigszins open voor externe beoordelingen. De deelname aan proeven georganiseerd door de onderwijskoepel en de recente invoering van een genormeerde toets voor begrijpend lezen duiden daarop. Anderzijds is de school amper bekend met de door de Vlaamse overheid aangereikte toetsen.

Ontwikkeling In de kleuterafdeling is er een grote responsiviteit en ontwikkelingsdynamiek die een brede evaluatiepraktijk ondersteunt. In de lagere afdeling is, mede door een haperende besluitvorming en op sommige vlakken een beperkte kennis van alternatieve evaluatievormen, de dynamiek op dit vlak beperkt.

4.2 Loopbaanbegeleiding

Doelgerichtheid De school levert inspanningen om de loopbaan van de kleuters en leerlingen te stroomlijnen en de overgangen vlotter te laten verlopen. De schoolse vertraging is de laatste vijf schooljaren gestabiliseerd. Ze is - rekening houdend met de leerlingenpopulatie - normaal. De school zet met haar loopbaanbegeleiding vooral in op de overgangen tussen de niveaus en het verhogen van de zorginspanningen.

De leerlingbegeleiding kent stilaan een meer handelingsgericht karakter. De school heeft een aantal procedures en instrumenten in die zin geoptimaliseerd. De school besteedt tevens zeer veel aandacht aan de betrokkenheid van de ouders. Er wordt echter weinig ingezet op de professionalisering van de klasleraren. Het beleidsplan 'sociaal-economische status' (SES) bevat vooral acties op school- en leerlingniveau. Op lerarenniveau zijn er weinig doelgerichte sporen van acties terug te vinden. De klasleraren spannen zich wel in om de eerste- en tweedelijnszorg op te zetten. Omdat de school nog geen gefaseerd referentiekader hanteert, is het echter voor de leraren niet duidelijk welke verantwoordelijkheden en taken ze op zich kunnen nemen.

Als voorbereiding op de B-stroom van het secundair onderwijs voorziet de school in curriculumdifferentiatie. De voorbereiding bij doorverwijzing naar het buitengewoon basisonderwijs gebeurt gefaseerd en steeds in nauwe samenspraak met de ouders.

De school staat open voor leerlingen geïntegreerd onderwijs (GON). De ondersteuning gebeurt zowel op niveau van de leerlingen, de leraren, de school en de ouders, en dat op basis van individuele handelingsplannen. De leraren zijn tevreden over de samenwerking met de GON-begeleiders. Ook met de opvang van anderstalige nieuwkomers, toont de school dat ze deze leerlingen wil helpen bij de uitbouw van hun schoolloopbaan.

De school organiseert een werking voor meerbegaafde leerlingen. Ze zoekt daarbij het evenwicht tussen het aanbieden van schoolse uitbreidingsleerstof en creatief projectmatig werken.

De laatste jaren heeft de school werk gemaakt van de overgangen. Om de leraren van de opeenvolgende leeftijdsgroepen te informeren over de kwaliteiten van de kleuters en leerlingen, organiseert de school overgangsgesprekken. Het digitaal volgsysteem, waarin ook de sterke kwaliteiten van de kinderen zijn opgenomen, ondersteunt de beeldvorming. De betrokken leraren versoepelen de overgang tussen kleuter- en lagere afdeling door een resem aan kindgerichte initiatieven. Voor enkele inhoudelijke afspraken, maar vooral voor de continuïteit van de zelfstandige werkvormen is verdere afstemming nodig.

De voorbereiding van de overgang naar de secundaire school is een voorbeeld van goede praktijk. Tijdens een project krijgen de leerlingen meer zicht op de eigen competenties. Daarbij wordt ook, vanuit een positieve invalshoek, gebruikgemaakt van peer-evaluatie. De leerlingen maken uitgebreid kennis met de verschillende onderwijsvormen van het secundair onderwijs, zowel met de scholen op de eigen campus als met een nijverheidsgerichte technische school. De ouders worden bij het keuze- en informatieproces betrokken. De school

faseert de advisering, zowel om een degelijk zicht te krijgen, als om de ouders de kans te geven zich tijdig in te schrijven in een secundaire school. Ze organiseert daartoe een brede consultatie. De slaagkans in het secundair onderwijs wordt bij grote twijfel afgetoetst met de verantwoordelijke van de eigen secundaire school. Het studieadvies is vrij gedetailleerd, wat ook te maken heeft met de specifieke structuur van de eigen secundaire school. De leerlingen ontvangen een door de scholengemeenschap uitgewerkte fiche overgang basisonderwijs-secundair onderwijs (baso-fiche). Die wordt ingevuld zowel door de leerlingen als door de onderwijzers en besproken met de ouders. Tevens geeft de baso-fiche informatie over leerstoornisattesten. Aan de secundaire school waar de leerling zich inschrijft, wordt expliciet bevestiging van ontvangst gevraagd.

Ondersteuning Vooral op het vlak van de overgangen tussen de niveaus is de aanpak structureel ondersteunend. De leerbegeleiding in functie van een vlotte schoolloopbaan is goed structureel ondersteunend op leerlingen- en op schoolniveau. De ondersteuning op lerarenniveau is nog te optimaliseren. Het zorgteam dat opnieuw samengesteld werd, kreeg in de eerste maanden de hulp van de vroegere zorgcoördinator.

Doeltreffendheid De school levert inspanningen om zicht te krijgen op de schoolloopbaan van de leerlingen. Voor de overgang naar het secundaire niveau bevraagt ze deze scholen, met wisselend succes. De informatiedoorstroming tussen de basisschool en de secundaire school op dezelfde campus is degelijk. Uit de gegevens van het studiesucces in de secundaire afdeling blijkt dat de leerlingen een normale slaagkans hebben. Omdat ze gebruik maakt van de feedback van de eigen secundaire school kan gesteld worden dat de basisschool open staat voor externe beoordeling.

Ontwikkeling Het stroomlijnen van de overgangen tussen de verschillende niveaus krijgt veel aandacht van de leraren. Ze reageren adequaat op nieuwe ontwikkelingen en zijn bereid bestaande praktijken te herzien en of bij te sturen. Nu het zorgteam hopelijk weer een vaste samenstelling heeft, ligt de kans open om de leerbegeleiding in functie van een optimale schoolloopbaan verder te optimaliseren.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** De directeur wordt bijgestaan door een voltijdse beleidsondersteuner, een kernteam en enkele pedagogisch-didactische werkgroepen. Vanuit de specificiteit van het niveau vormt het kleuterteam een eigen intern netwerk. De invloed van de werkgroepen richt zich vooral tot het schoolniveau. Het intern leiderschap onderkent de specificiteit van de niveaus. Beurtelings vergaderen de beide schoolteams gezamenlijk of apart. Vanuit de beperkte ervaring van het intern leiderschap met het kleuteronderwijs doet de school op langere termijn beroep op de onderwijsbegeleiding. Het intern leiderschap faciliteert en ondersteunt dit professionaliseringsproces. Omwille van de schaalgrootte en de komende grote verbouwingswerken stelde de school een voltijdse beleidsondersteuner aan. Door bijkomende taken en externe oorzaken kon de beleidsondersteuner vorig schooljaar niet ten volle zijn taak uitoefenen. De school heeft daaruit lering getrokken en ze heeft een aantal taken herverdeeld. Tevens wil de school een vroegere overlegstructuur heroprichten.
- Visieontwikkeling** Ondanks de sterkte-zwakke analyse die de school enige jaren geleden maakte, is het nog geen gewoonte om de verbeteracties en de eigen onderwijskwaliteit af te toetsen aan het schooleigen pedagogisch project. In de kleuterafdeling groeit een sterke gezamenlijke doelgerichtheid. In de lagere afdeling leven nog een aantal verschillen in visies, onder meer over de uitwerking van de eerste en tweedelijnszorg, de rapportering en de evaluatiepraktijk. Bij de implementatie van nieuwe onderwijsleerpakketten leggen de onderwijzers vrij snel de nadruk op praktische aspecten. Voorafgaand wordt weinig tijd besteed aan een diepgaande visievorming. Dat blijkt uit de verslagen van de personeelsvergaderingen, waar bijna nooit visieteksten besproken worden.
- Besluitvorming** Door de sterke gezamenlijke doelgerichtheid verloopt de besluitvorming in de kleuterafdeling vlot. In de lagere afdeling vormt de talmende besluitvorming echter de achillespees van de kwaliteitszorg. Regelmatig worden, na discussie in de personeelsvergadering, pedagogisch-didactische beslissingen verdaagd naar een volgende bijeenkomst of op de lange baan geschoven.
- Kwaliteitszorg** De school blijkt wat betreft de kwaliteitszorg met twee snelheden te varen. Het kleuterteam is op kruissnelheid om de onderwijskwaliteit te verbeteren, waarbij ook de vaardigheden van de kleuteronderwijzers vanuit intervisie verder ontwikkeld kunnen worden. In de lagere afdeling hapert de kwaliteitsverbetering door een talmende besluitvorming. De gerichte druk vanuit het intern leiderschap is gering en focust vooral op de beginnende leraren. Ook de coaching richt zich grotendeels tot deze groep. Tot op heden zijn er amper goed voorbereide functioneringsgesprekken georganiseerd. Het intern leiderschap verwijst naar de vele extra-opdrachten. De school heeft een waardevolle visie uitgeschreven over haar professionaliseringsbeleid. In de praktijk is van de daarin geformuleerde samenhang weinig te merken. Specifieke expertise vanuit externe nascholing wordt nog weinig ten dienste gesteld van het hele schoolteam. De gekozen nascholingen zijn nog onvoldoende samenhangend met de (overdaad aan) prioriteiten. Het actieplan 'sociaal-economische status' stelt geen doelen voorop op lerarenniveau.

De school heeft enige aandacht voor het gebruik van outputgegevens als bijdrage tot integrale kwaliteitszorg. Ze mist echter nog de specifieke expertise om de gegevens op langere termijn en op schoolniveau in kaart te brengen.

Talenbeleid De school voert een talenbeleid dat zich vooral focust op verhoging van de taalvaardigheid in de onderwijstaal Nederlands. Vooral de verschillende facetten van het lezen (technisch lezen, begrijpend lezen en de leesstimulering) krijgen volop aandacht. Door invoering van een passieve taalvaardigheidstoets in de kleuterafdeling en toetsen begrijpend lezen wil ze een beter zicht krijgen op de taalontwikkeling van de leerlingen. Het woordenschatonderwijs, als basis voor de taalontwikkeling, wordt echter nog weinig systematisch aangepakt. Zowel in de kleuterafdeling als bij de anderstalige nieuwkomers gaat nog te weinig volgehouden aandacht naar functioneel woordenschatonderwijs. De afstemming van de instructietaal is eveneens een werkpunt. De school verzorgt de communicatie met de ouders vanuit een genuanceerd standpunt en ze voorziet bijkomende ondersteuning. Vanuit de diversiteit van de schoolbevolking besteden de leraren veelal sporadisch aandacht aan talensensibilisering. De school organiseert de tweede onderwijstaal Frans in de derde graad.

GOK- en zorgbeleid Het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school is gebaseerd op de analyse van data die de noden van enkele leerlingen(groepen) in kaart brengt. De school heeft een veeleer beperkte visie over de wijze waarop ze haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid vorm wil geven. De vooropgestelde doelen zijn weinig operationeel geformuleerd en de acties sluiten beperkt aan bij de noden van de leerlingen. De schoolorganisatie faciliteert slechts in beperkte mate het bereiken van de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid. De acties (op leerling-, leerkrachten- en schoolniveau) die de school uitwerkt, sluiten grotendeels aan op de vooropgestelde doelen. Hierbij is er ook aandacht voor kleuterparticipatie en voor het afstemmen van de eigen acties op het beleid van de scholengemeenschap. De school heeft in beperkte mate zicht op de effecten van haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid. De school heeft in haar professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van sommige teamleden (beperkt tot het leiderschap, de zorgcoördinator, het zorgteam) in functie van het schooleigen zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.

Deliberatie Niettegenstaande een aantal goede initiatieven formuleert de onderwijsinspectie in de lagere afdeling een 'voldoet niet' voor het leergebied wereldoriëntatie. Externe omstandigheden hebben vorig schooljaar het verbeterproces dat de lagere afdeling voerde, doorbroken. Het lerarenteam begrijpt dat het nog heel wat werk heeft met betrekking tot de leerplanbewaking, het evenwichtig aanbod, de verticale samenhang en de evaluatiepraktijk. De veranderingsbereidheid en de kwaliteiten van de leraren om werkelijkheidsgericht en actief onderwijs te geven doen verhopend dat de lagere afdeling zelfstandig het 'voldoet niet' voor wereldoriëntatie kan wegwerken.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Op schoolniveau: de acties voor leesbevordering.
- In de kleuterafdeling: het doelgericht en werkelijkheidsgericht karakter van het onderwijs.
- In de kleuterafdeling: de creatieve uitwerking van originele thema's.
- In de kleuterafdeling: de verticale samenhang van kalenders en pictogrammen en de groei van het leren kiezen.
- In de kleuterafdeling: de aandacht voor de ontwikkeling van de zelfsturing.
- In de lagere afdeling: de werkelijkheidsgerichtheid van het aanbod wereldoriëntatie.
- In de lagere afdeling: de kansen tot actief leren voor beide onderzochte leergebieden.
- In de lagere afdeling: de doelgerichte aandacht voor begrijpend lezen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De structurele aanpak van de overgangen tussen niveaus.
- De evaluatie en rapportering van de sociale vaardigheden.
- De inspanningen die de school levert om de ouders te betrekken bij de leerbegeleiding in functie van een optimale schoolloopbaan.

Wat betreft het algemeen beleid

- De grote gelijkgerichtheid in denken en handelen in de kleuterafdeling.
- Het inzetten van de onderwijsbegeleiding in de kleuterafdeling en van een beleidsondersteuner.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de kleuterafdeling: de gedetailleerde registratie van de evaluaties en observaties.
- In de kleuterafdeling: de bewaking van de didactische frequentie van het onderwijsaanbod wiskundige initiatie.
- In de lagere afdeling: het functioneel gebruik van tijds- en ruimtekaders en de afstemming ervan op het leerplan.
- In de lagere afdeling: de kwaliteit van de evaluatie van wereldoriëntatie verbeteren.
- In de lagere afdeling: de kwaliteit van de evaluatie van de productieve en creatieve taalvaardigheden verhogen.
- In de lagere afdeling: oordeelkundig gebruik van foutenanalyses om de remediëring doelgerichter aan te pakken.
- In de lagere afdeling: het functioneel gebruik van domeinspecifieke strategieën voor Nederlands

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Met uitzondering voor lichamelijke opvoeding en sociale vaardigheden de evaluatiepraktijk verbreden onder meer door gebruik van alternatieve evaluatievormen.
- De leraren zicht geven op de fasering van de leerbegeleiding met het oog op het verhogen van hun differentiatie- en remediëringvaardigheden.
- Het beleidsplan sociaal-economische status aanpassen zodat duidelijk wordt hoe op lerarenniveau aan kwaliteitsverbetering wordt gewerkt.

Wat betreft het algemeen beleid

- De leraren systematischer coachen.
- Meer gerichte druk uitoefenen om de vooropgestelde verbeterdoelen op lerarenniveau te bereiken.
- Explicietere aandacht besteden aan visievorming.
- De besluitvorming in de lagere afdeling versnellen.
- Gerichtere aandacht besteden aan functionele schooltaal en aan instructietaal.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de lagere afdeling: de bewaking van de leerplandoelen wereldoriëntatie.
- In de lagere afdeling: de multiperspectieve invulling van de thema's wereldoriëntatie en het evenwichtig aanbod.
- In de lagere afdeling: de kwaliteit van de evaluatie van wereldoriëntatie verbeteren.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Guido Aerts de inspecteur-verslaggever	Wim VAN DESSEL de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	